

Promatrajmo zbiljskog svjetovnog Jevreja, ne Jevreja subotara kao što to čini Bauer, nego svakodnevnog Jevreja.

Ne tražimo tajnu Jevreja u njihovoj religiji, nego tražimo tajnu religije u zbiljskome Jevreju.

Koja je svjetovna osnova jevrejstva? Praktička potreba, sebičnost.

Koji je svjetovni kult Jevreja? Trgovanje. Tko je njegov svjetovni bog? Novac.

Pa dobro! Emancipacija od trgovanja i novca, dakle od praktičnog, zbiljskog jevrejstva, bila bi samoemancipacija našega vremena.

Organizacija društva koja bi ukinula pretpostavke trgovanja, to jest mogućnost trgovanja, onemogućila bi Jevreja. Njegova religiozna svijest bi se, kao neprijatna para, rastvorila u zbiljskom životnom zraku društva. S druge strane: kad Jevrej bude priznao ništavnom svoju praktičnu suštinu, i kad bude radio na njenom prevladavanju, on će se izvući iz svoga dosadašnjeg razvitka radeći na čovjekovoj emancipaciji uopće, okrećući se protiv najvišeg praktičnog izraza čovjekova samootudjenja.

Mi u jevrejstvu spoznajemo, dakle, opći savremeni antisocijalni element, koji je historijskim razvitkom - u kojem su Jevreji u ovom lošem smislu revnosno saradjivali - dotjeran do svoje sadašnje krajnosti, do krajnosti na kojoj se nužno mora raspasti.

Emancipacija Jevreja je u svom krajnjem značenju emancipacija čovječanstva od jevrejstva.

Jevrej se već emancipirao na jevrejski način.

" Na primjer, Jevrej kojega u Beču samo trpe određuje svojom novčanom moći sudbinu cijele države. Jevrej koji u najmanjoj njemačkoj državi može biti bespravan odlučuje o sudbini Evrope. Dok se korporacije i cehovi zatvaraju pred Jevrejem ili mu još nisu naklonjeni, odvažnost industrije prkosi tvrdoglavosti srednjevekovnih ustanova." (B. Bauer, Jevrejsko pitanje, str. 114.)

Ovo nije jedina činjenica. Jevrej se emancipirao na jevrejski način ne samo tako što je prisvojio novčanu moć nego što je pomoću njega i bez